

СТЕНОГРАМА
засідання Комітету Верховної Ради України
з питань освіти, науки та інновацій
14 січня 2026 року
Веде засідання Голова Комітету БАБАК С.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня, шановні колеги! Давайте розпочинати засідання Комітету. Шановні колеги, розпочинаємо засідання Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій. Сьогодні в порядку денному вісім питань.

Перше. Про стан виконання в 2023-2025 роках субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам за напрямками.

Друге. Про формування нової моделі оплати праці педагогічних і науково-педагогічних працівників з метою забезпечення реалізації абзацу першого частини другої статті 61 Закону України "Про освіту".

Третє. Про стан підготовки підзаконних нормативно-правових актів на виконання Закону України "Про дошкільну освіту".

Четверте. Про проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення вивчення основ тактичної медицини.

П'яте. Про проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення вивчення основ домедичної допомоги.

Шосте. Про затвердження пропозицій Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій до проекту порядку денного п'ятнадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Сьоме. Про затвердження Плану роботи Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій на період п'ятнадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Восьме. "Різне".

Шановні колеги, чи є у когось зауваження, пропозиції до порядку денного? Якщо немає, то ставлю на голосування порядок денний.

Хто – за, прошу проголосувати.

ПАВЛЕНКО Р.М. Павленко – за.

ВОРОНОВ В.А. Воронов. Підтримую.

ГРИЩУК Р.П. Грищук. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є. Дякую. Дякую, колеги.

Хто – утримався? Проти? Немає. Дякую. Одноголосне рішення прийнято.

Отже переходимо до першого пункту порядку денного: про стан виконання в 2023-2025 роках субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам за напрямками. Доповідачем є Андрій Борисович Сташків – заступник Міністра освіти і науки. Прошу, Андрій Борисович.

СТАШКІВ А.Б. Дякую, Сергій Віталійович.

Шановні члени комітету народні депутати, щодо першого питання. Насправді питання дуже об'ємне і стосується використання субвенції 2023-го, 24-го та 25-го років. І перед тим, як я буду доповідати, я хотів би зацентувати вашу увагу на тому, що цифри, які наведені за використання субвенції за 2025 рік, носять оперативний характер, оскільки дані щодо фактичного використання ми отримуємо від Держказначейства до 20 січня, відповідно звітність від обласних військових адміністрацій також буде отримана до 20 січня. Разом з цим, протягом двох тижнів після початку нового року ми вже зібрали дані щодо використання субвенцій, щодо готовності певних проєктів від їх реалізації і саме ними ми і будемо оперувати. Отож, якщо говорити про субвенції 2023 року, Закон "Про Державний бюджет України на 2023 рік" передбачав 4 субвенції по загальному фонду державного бюджету, загальна сума субвенції становила 90,3 мільярда, в тому числі 87,8 мільярда – це були поточні видатки, поточні субвенції на соціальні напрями, зокрема це була освітня субвенція та субвенція для дітей з особливими освітніми потребами, 2,5 мільярда – були капітальні видатки, це були укриття і автобуси.

В 24-му році вже було передбачено значно більше бюджетних програм, по яких передбачалися кошти як субвенції для місцевих бюджетів, і сума субвенції загалом становила 113, більше 113 мільярдів гривень, що відповідно на 25 відсотків більше ніж було в 23-му році, зокрема 106,6 мільярда – це були поточні субвенції, тобто це освітня субвенція на заробітну плату була, на 18 відсотків більше ніж в 23-

му році, субвенція для надання корекційно-розвиткових послуг для дітей з особливими освітніми потребами, знову ж таки, вперше було передбачено кошти на харчування учнів початкових класів, крім того було ще 6,5 мільярда, це капітальні субвенції в 2024 році – це укриття, харчоблоки, автобуси, "Нова українська школа", навчально-практичні центри, протипожежний захист. В 2025 році для місцевих бюджетів передбачено було вже 11 субвенцій в Законі України про державний бюджет і загальний обсяг субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам у 2025 році становив 138,8 мільярда гривень, що знову ж таки більше майже на 23 відсотки, ніж це було у 2024 році.

Очевидно, що відслідковується динаміка збільшення як і кількості субвенцій, так і загального обсягу субвенцій. При цьому у 2025 році ми мали наступні субвенції: 120 мільярдів гривень – це були поточні видатки, це була освітня субвенція, були запроваджені доплати для педагогічних працівників за роботу у несприятливих умовах праці, крім того, була субвенція для дітей з особливими освітніми потребами, надання відповідних корекційних послуг, субвенції на харчування учнів, "Нова українська школа" зокрема на підвищення кваліфікації як поточні видатки. Крім того, були капітальні видатки у вигляді субвенції, знову ж таки 13,3 мільярда, це вдвічі більше у 2025 році, ніж у 2024 році, зокрема це були укриття, харчоблоки, автобуси, "Нова українська школа", протипожежний захист, навчально-практичні центри. Крім того, були змінами до Закону "Про Державний бюджет" прийняті відповідні рішення про виділення субвенцій на забезпечення військових ліцеїв в обсязі півтора мільярда гривень.

Крім того, по спеціальному фонду у 2025 році відбувалося також фінансування поточних видатків. Це були видатки, які ми отримали як допомогу від Європейського Союзу на харчування учнів у 2025 році, і розмір цієї субвенції становить 2,8 мільярда гривень.

2,5 мільярда гривень по спеціальному фонду у 2025 році також становили ще окремі субвенції: це на харчоблоки, фінансування яких були не завершені у 2024 році: автобуси, STEM-лабораторії, послуги для дітей з особливими освітніми потребами, а також укриття.

Загалом в цілому у 2025 році ми мали 18 різних субвенцій і відповідно різних порядків використання коштів.

Тепер, якщо перейти до конкретних субвенцій щодо їхнього використання та видатків по них. Поточні субвенції, як я вже і казав, це є освітня субвенція, наша основна субвенція, яка становить левову частку від загального фонду державного бюджету в поточних видатках Міністерства освіти і науки, і вона становить у 2025 році зокрема 103,2 мільярда гривень. Це з урахуванням перерозподілу, який відбувався у 2024 році. Фактично розподіл субвенції на виплату заробітних плат вчителів в закладах загальної середньої освіти, у тих закладах, які надають загальну середню освіту, відбувся ще 5 грудня 2024 року. Ми розподілили в 2024 році субвенцію на січень-серпень, додатковий розподіл відбувся на вересень-грудень 14 липня 2025 року відповідною постановою Кабінету Міністрів.

Фактично по використанню цієї субвенції очевидно, що це заробітні плати, відсоток використання в цілому по Україні становив 96,23 відсотка. І використання в усіх без винятку областях, окрім Луганської та Херсонської, які прифронтові та мають велику частину окупованих територій, становив понад 95 відсотків.

Наступна субвенція, яка реалізовувалася протягом цих періодів, про які я вже згадував, це субвенція для надання корекційно-розвиткових занять дітям з особливими освітніми потребами. Обсяг субвенції в 2025 році становив разом з тими дорозподілами залишків відповідної субвенції 489 мільйонів 600 тисяч гривень. Станом на 01.01.2026 використано 447 мільйонів або 91 відсоток від загальної суми субвенції. Знову ж таки субвенція розподілялася два рази: це 27 грудня 24-го року, а також 13 серпня 25-го року.

Використання субвенції по областях становить більше 85 відсотків в усіх областях, окрім Запорізької, де обсяг використання цієї субвенції в 2025 році становив 59 відсотків. Знову ж таки пов'язано з тим, що велика кількість дітей перебуває на дистанційному навчанні і неможливо надавати відповідні послуги для дітей з особливими освітніми потребами.

Наступна субвенція, яка є поточною, поточними видатками і запроваджена в 2025 році, це зокрема субвенція на виплату доплат вчителям закладів загальної середньої освіти. Обсяг субвенції становив 11 мільярдів 997 мільйонів гривень. І станом на 01.01.2026 використано цієї субвенції 10 мільярдів 569 мільйонів 100 тисяч гривень або 92 відсотки від загального обсягу виділених коштів. Кошти субвенції розподілялися відповідно до кінця навчального року у 2025 році,

постанова 27 грудня 2024 року, а також відбувалися додаткові розподіли на вересень-грудень. Оскільки у нас з новим навчальним роком відповідно міняється кількість вчителів і відповідна субвенція на виплату цієї доплати, я нагадаю, це доплата в розмірі 2 тисяч 400 гривень для вчителів закладів загальної середньої освіти по всіх регіонах, крім прифронтових, там передбачено збільшений обсяг субвенції в розмірі 5 тисяч 600 гривень для вчителів, які працюють в очному або змішаному форматі і працюють безпосередньо в закладах освіти.

Ще одна субвенція поточна, яка була протягом 2024-2025 років, це субвенція на харчування. Розпочали ми відповідну субвенцію у 2024 році і продовжили фінансування харчування безоплатного в закладах загальної середньої освіти у 2025 році. При цьому фінансування харчування відбувалося з різних джерел. Як я вже казав, ми у 2024 році отримали відповідну допомогу від Європейського Союзу і кошти були спрямовані за спеціальним фондом в сумі 2 мільярди 836 мільйонів гривень на забезпечення харчування. Використання цих коштів у 2025 році складало 96 відсотків, понад 96 відсотків. Крім того, на харчування у 2025 році за рахунок залишків коштів освітньої субвенції, яка була в Міністерстві освіти і науки, було спрямовано 761 мільйон гривень саме на забезпечення харчування з вересня 2025 року. Касові видатки становили у нас майже 90 відсотків.

Крім того, Законом про державний бюджет, тут треба відмітити, що вони були прийняті вже після прийняття відповідних постанов щодо розподілу коштів із залишків, було передбачено 4,5 мільярда гривень на харчування. При цьому розподілено коштів, враховуючи вже попередньо спрямовані кошти залишків освітньої субвенції, 3 мільярди гривень саме на харчування протягом жовтня, листопада та грудня 2025 року. І використання коштів становило 54 відсотки, або 1 мільярд 664 мільйони гривень. За рахунок цих коштів в 2025 році було забезпечено харчуванням більше півтора мільйона учнів закладів загальної середньої освіти, зокрема це були учні 1-4 класів по всій території України, які відвідують школу і навчаються очно або змішано, а також учні 5-11 класів окремих областей, це зокрема були прифронтові та прикордонні наші області.

Наступна субвенція, яка йшла по загальному фонду, тобто це були не капітальні видатки, це була субвенція на "Нову українську школу", зокрема на підвищення кваліфікації. Обсяг цієї субвенції в 2025 році становив 150 мільйонів

гривень, при цьому використано було 100 мільйонів гривень, або 66 відсотків із загального обсягу субвенції. Це була окрема субвенція від тієї привичної нам субвенції на Нову українську школу, яка спрямовувалася саме на підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Це всі субвенції, які були в 2025 році, які стосувалися поточних видатків. Інший тип субвенцій – це капітальні, так звані, видатки, або субвенції, які передбачають створення інфраструктурних проєктів або придбання якихось вартісних речей типу автобусів. Тому я пропоную почати з субвенції на укриття. Перша субвенція на укриття в цілому у сфері освіти появилась в 2023 році. Обсяг цієї субвенції становив півтора мільярда гривень. В 2023 році було використано 1,1 мільярда гривень або 73 відсотки від загального обсягу субвенції. За кошти цієї субвенції було передбачено реалізацію 311 проєктів і в 2023 році було завершено 197 проєктів із загальної кількості. Решта проєктів продовжували свою реалізацію в 2024 році. При цьому в 24-му році була передбачена субвенція знову ж таки на укриття уже на 1 мільярд більше або 2,5 мільярда гривень і відповідно використано в 2024 році 1 мільярд 300 мільйонів гривень або 50 відсотків з урахуванням тих перерозподілів, які були здійснені. В 2024 році за кошти цієї субвенції було вибрано та передбачено реалізацію 62 проєктів. На жаль, в 2024 році через пізній розподіл, ми це обговорювали минулого року, було завершено тільки 10 проєктів або 16 відсотків від загальної кількості. Інші проєкти завершували реалізацію в 2025 році.

В 2025 році обсяг субвенції на укриття уже зріс в більше ніж 2,5 рази та становив 6,2 мільярда гривень. При цьому в 2025 році обсяг субвенції, який був використаний, становив 4 мільярди 240 мільйонів гривень або 69 відсотків від загального обсягу субвенції. І фактично, якщо дивитися саме на обсяг коштів, це в 2024 році більше ніж в три рази.

Із затверджених 139 проєктів в 2025 році 51 проєкт повністю завершено. Ми маємо один військовий ліцей, який має облаштоване укриття, маємо проєкти, які завершені були, з 2024 року – 22 та відповідно інші 48 проєктів, які на стадії завершення будівництва. Ступінь їхньої готовності – 60 відсотків або більше.

В цілому якщо дивитися на всі проєкти, які були реалізовані за кошти цієї субвенції, виконання робіт становить 75 відсотків від загального обсягу фінансування. Орієнтовно 44 проєкти, які були відібрані в 2025 році, проте не були

завершені в цьому ж самому році, буде продовжена реалізація їх в 2026 році. Це 44 проекти. Якщо дивитися на причини невикористання коштів, звичайно перша і важлива, це є саме процес будівництва, це довготривалий процес, який пов'язаний з тим, що це є вартісні проекти. Вартість окремих проектів становить більше ніж 100 мільйонів гривень. Підземні школи, відповідно, будуються протягом тривалого часу. Крім того, є певні фактори, які зумовлені безпековими ризиками, зокрема це у прифронтових регіонах, адже саме туди спрямовується в першу чергу субвенція, і вони не залежать від виконавців робіт, це можуть бути обстріли, відключення електроенергії. На жаль, є факти, коли підрядна організація, яка виграв тендер, потім не може реалізувати відповідні роботи через мобілізацію працівників, які працюють у неї, а також зафіксовані факти під час проведення закупівель скарг до Антимонопольного комітету, знову ж таки, що призводить до затримок з укладанням договору або в цілому до скасування процедури закупівель. Також відбувається моніторинг Державної аудиторської служби, знову ж таки, на час цього моніторингу закупівля зупиняється і відповідно договір укладається пізніше.

Якщо дивитися по областях використання цієї субвенції, про яку я говорив, очевидно є певні області, в яких використання субвенції становить сто відсотків, це Волинська область повністю використала кошти субвенції на укриття, відсоток понад 90 у нас є Тернопільська, Сумська, Вінницька області. На жаль, є області, проекти яких реалізовувались повільно через причини, які я вже назвав вище, і відсоток використання коштів у них є менший, зокрема це є Івано-Франківська - 46 відсотків, Київська - 58, Кіровоградська - 48 відсотків, Одеська - 54 відсотки, Чернівецька - 69 відсотків укриття, Житомирська - 69 відсотків. При цьому проекти, як я вже говорив, будуть дофінансовуватися у випадку їх реалізації більше 60 відсотків у 2026 році.

Окремо до інфраструктурних субвенцій, якщо говорити про укриття, у 2024 році була передбачена додаткова дотація саме на укриття у розмірі 5 мільярдів 100 мільйонів гривень. Станом на 01.01.2026 використано 3 мільярди 600 мільйонів гривень, або 71 відсоток. З 72 об'єктів по 30 об'єктах роботи завершено повністю, по 38-и роботи тривають, по чотирьох здійснюється розробка проєктно-кошторисної документації щодо саме зокрема для початку виконання цих робіт. Якщо дивитися знову ж таки по областях, отримали всього цієї додаткової дотації тільки 8

областей, це були прифронтові та прикордонні регіони. Найкращі показники використання додаткової дотації на облаштування укриттів це є Дніпропетровська, Запорізька, Миколаївська область, Харківська область. Чернігівська, Херсонська та Одеська показують гірші показники по саме реалізації за кошти додаткової дотації в реалізації будівництва укриттів у закладах загальної середньої освіти.

У цілому я цифри по проєктах уже називав, 139 проєктів у 2024 році відібрано і відповідно 51 завершено, 48 будуть мати реалізацію, уже мають реалізацію більше 60 відсотків, буде продовжено їх будівництво у 2026 році.

Також окрема субвенція, яка пов'язана з капітальними видатками, це субвенція на модернізацію кухонь та їдалень у закладах загальної середньої освіти. Для системи освіти це нова субвенція, у 2024 році вперше вона була запроваджена в розмірі півтора мільярда гривень. У 2024 році ми відібрали 173 проєкти на реалізацію, роботи були завершені повністю у 51 проєкті, виконані на більше ніж у 40 відсотків у 76 проєктів або 76 об'єктів, і 47 проєктів були виконані на менше ніж 40 відсотків. Використання у 2024 році з півтора мільярда гривень становило 55 відсотків, при цьому у 2025 році обсяг субвенцій становив 960 мільйонів гривень і відсоток використання уже становив більше і становив 65 відсотків. У 2025 році відібрано було уже 79 проєктів. Загальна кількість проєктів, які завершені, це 27. Роботи виконані не більше ніж на 60 відсотків – це вже 29 проєктів. І 12 проєктів ще на стадії будівництва, ступінь готовності їх менше 60 відсотків. По 6 проєктах по кухнях, модернізації кухонь у 2025 році не розпочинали роботи і відповідно ще по 5-и були прийняті рішення про повернення коштів.

Ми прогнозуємо, що 28 проєктів будуть дофінансовані в 2026 році як об'єкти, яких ступінь готовності більше 60 відсотків і будуть першочергово профінансовані за кошти нової субвенції в 2026 році. Субвенція розподілялася відповідно до засідань рішень комісії і всі проєкти, які подавалися на розгляд комісії, опрацьовувалися відповідними експертами за антикорупційною ініціативою ЄС. І тільки після того, як вони були погоджені рішенням комісії, пропонувалися до фінансування. По областях, якщо дивитися аналітику, можна відмітити знову ж таки певні області, в яких ступінь реалізації проєктів Ukraine-STEM, зокрема в Полтавській області це два проєкти і рівень використання коштів всього 6,5 відсотка, з 38 мільйонів гривень використано тільки 1 мільйон 600 тисяч гривень.

І Запорізька область. Відібраний проєкт, який був відібраний на початку 2025 року, потім реалізація його унеможливилася через те, що змінилася ситуація безпекова і відповідно обласна військової адміністрації звернулася з проханням взагалі скасувати рішення про фінансування цього проєкту, тому що там зупинилося навчання в змішаному форматі, яке воно було ще на початку 2025 року. Проте до кінця 2025 року воно було не реалізовано.

По Чернігівській, Миколаївській, Закарпатській та Вінницькій областях відсоток використання коштів становив від 40 до 60 відсотків. По всіх інших областях – понад 60 відсотків. Знову ж таки основними причинами використання коштів субвенцій в неповному обсязі є те, що після того, як комісією було здійснено відбір проєктів замовників відповідних робіт, проводили коригування проєктної документації через зростання вартості робіт, а також усували певні невідповідності, які проведені були під час самої експертизи цих проєктних кошторисних документацій. Були випадки також виникнення під час реалізації проєктів додаткових робіт, які зумовлювали необхідні знову ж таки коригування вже після відбору відповідного проєкту, проведення коригування, відповідної експертизи, збільшення обсягу вартості робіт.

Також фіксувалися факти, коли після оголошення про процедури закупівель не було відповідних пропозицій до тендерних пропозицій під час закупівель, відповідно проводилися декілька закупівель. І зокрема я думаю, що це треба відмітити, що по всіх інфраструктурних субвенціях, які були у 2025 році, застосовувалися правила, використання всіх коштів відбувалося відповідно до правил Ukraine Facility. Що це означає? Це означає, що всі товари, які придбавалися за кошти субвенцій, товари, роботи, послуги, повинні були відповідати вимогам, які були прописані в договорі між Україною та Європейським Союзом, зокрема це вимоги щодо непідсанкційності відповідного виконавця робіт або постачальника товарів. Друге – це походження товарів. Всі товари, які куплялися за кошти відповідних субвенцій, в першу чергу мали придбаватися з країн, походження яких було чітко визначено і відповідало знову ж таки договору між Україною та Європейським Союзом. Все це впливало на процедури закупівель не тільки по субвенції на облаштування кухонь та їдалень, а також інших інфраструктурних субвенцій, які фінансувалися за кошти державного бюджету.

Крім того, на облаштування кухонь та їдалень у 2025 році було передбачено 256 мільйонів гривень за кошти спеціального фонду державного бюджету, які були розподілені за рахунок залишків освітньої субвенції, які склалися на кінець 2024 року, в розмірі 283 мільйони, як я вже сказав, і вибрано 77 проєктів. Станом на 1 січня 2026 року було використано 196 мільйонів або 70 відсотків від загального обсягу субвенції. Знову ж таки, якщо дивитися по завершенню цих об'єктів, у нас є певні області, які мають кращі показники, які відповідно гірші. Житомирська, Миколаївська та Черкаська області - відповідно ступінь реалізації, процент використання відповідних субвенцій становив менше 40 відсотків.

Ще одна інфраструктурна субвенція, інвестиційна субвенція і капітальна - це є субвенція на придбання шкільних автобусів. У 2023 році на придбання шкільних автобусів було передбачено субвенцію в розмірі 1 мільярд гривень. Використано було 971 мільйон гривень і придбано 434 шкільних автобуси, з них спеціально обладнаних 27. У 2024 році обсяг субвенції залишився на тому самому рівні і становив 1 мільярд гривень. Знову ж таки, використано було 994 мільйони гривень. І придбано відповідно 418 шкільних автобусів. При цьому кількість спеціально обладнаних зросла і становила 59 автобусів. У 2025 році обсяг субвенції на придбання шкільних автобусів відповідно збільшився і становив 1 мільярд 600 мільйонів гривень, у 2025 році обсяг використання коштів уже становив 1 мільярд 538 мільйонів гривень. Якщо дивитися у відсотках, це більше 96 відсотків. І було придбано 535 шкільних автобусів. При цьому 374 автобуси - це були спеціально обладнані для перевезення маломобільних груп населення і відповідно інші автобуси, які передбачені для звичайних учнів. Крім того, у 2025 році крім субвенції, яка передбачалася Законом про державний бюджет, за кошти залишків освітньої субвенції за спеціальним фондом була передбачена додатково субвенція в обсязі 773 мільйони гривень до тих 1 мільярда 600 мільйонів, про які я говорив раніше. Субвенція була розподілена відповідно 29 квітня за рішенням Кабінету Міністрів України. Це кошти залишків, тому вони перехідні. Деякі області не провели відповідні закупівлі в 2025 році. Мабуть, очікують і планують закупівлі в 2026 році. Тому показник використання коштів 2025 року становив 52 відсотки: з 773 мільйонів використано 402 мільйони гривень і придбано за ці кошти 133 шкільних автобуси, в тому числі 93 для осіб з числа маломобільних груп населення.

Якщо говорити про автобуси, тут також слід відмітити, що в 2024 році була додаткова дотація на саме шкільні автобуси і було передбачено 215 мільйонів гривень саме для окремих регіонів саме на придбання шкільних автобусів. Обсяг використаних коштів становив 214 мільйонів або 99,6 відсотка і за ці кошти було придбано 74 шкільні автобуси, з них 64 для осіб з особливими освітніми потребами.

Окремою субвенцією і, в принципі, новою для системи освіти також в 2025 році стала субвенція для забезпечення протипожежного захисту. Обсяг субвенції в 2025 році становив у розмірі 500 мільйонів гривень і був розподілений відповідно до розпоряджень Кабінету Міністрів від 21 лютого та 21 травня. За рахунок цих коштів передбачалося серед 710 закладів освіти, які є учасниками експериментального проєкту щодо посилення безпеки освітнього середовища, забезпечити якраз саме системи протипожежного захисту. Субвенція була у нас спрямована до обласних та Київської міської військової адміністрації і на 31.12 з виділених 500 мільйонів гривень використано всього 198 або 39,6 відсотка.

Кошти цієї субвенції, які були передбачені для облаштування протипожежного захисту було вибрано обласними військовими адміністраціями 347 закладів загальної середньої освіти і реалізовано 274 проєкти повністю, або 80 відсотків від загального переліку відповідних проєктів. Знову ж таки, серед областей, якщо дивитися по використанню коштів цієї субвенції, слід відмітити певні області, обсяг використання субвенції яких становив менше 20 відсотків, це Житомирська, Івано-Франківська, Миколаївська та місто Київ, відповідно в яких обсяг використання цієї субвенції є вкрай низьким.

Наступна субвенція, яка є також капітальною, спрямована на капітальні видатки, це є субвенція на Нову українську школу, зокрема на придбання обладнання. Це не та субвенція, про яку я говорив, яка стосувалася поточних видатків, це субвенція, яка є саме на придбання обладнання, обсяг в 2025 році становив 2 мільярди гривень і відповідно розподіл її відбувся до постанови Кабінету Міністрів від 31 грудня. Розподіл відбувався не в повному обсязі, розподіл з передбачених 2 мільярдів гривень, розподілено було 1 мільярд 769 мільйонів гривень, і використано відповідно 1 мільярд 598 мільйонів гривень, або більше 90 відсотків від загального обсягу розподілених коштів. Нерозподіленими у нас залишилися 230 мільйонів гривень, це кошти, які в першу чергу передбачалися для

пілотних закладів загальної середньої освіти, які мали розпочати пілотування, проте так і не розпочали його з 1 вересня 2025 року.

Відповідно було розроблено проект постанови, який передбачав розподіл цих 230 мільйонів гривень саме за цим напрямком: для закупівлі ноутбуків для дистанційного навчання - це для закладів, які продовжують працювати дистанційно через безпекові умови. Проте рішення відповідне так і не було прийнято, кошти залишилися нерозподіленими. Знову ж таки, основні причини невикористання коштів у 100 відсотків, а тільки 90, це є те, що використання цих коштів відбувалося за правилами Ukraine Facility, в окремих випадках укладання договорів, постачальники товарів, робіт і послуг не могли підтвердити країни походження товарів, відповідно не надавалися сертифікати походження і договори розривалися. Ну і ми також маємо свого роду рейтинг по областях щодо використання цих коштів. Менше 90 відсотків використано коштів було в Київській, Львівській, Миколаївській, Херсонській, Чернігівській областях та в місті Києві. У всіх інших областях обсяг використання коштів становив більше 90 відсотків.

Окремо, як я вже казав, в межах цієї субвенції фінансувалися пілотні заклади освіти, які будуть забезпечувати пілотування змісту, стандарту профільної і середньої освіти. Для цих закладів передбачалася субвенція на створення відповідних кабінетів природничо-математичного циклу, а також STEM-лабораторій. Обсяг субвенції в межах цих 2 мільярдів становив 270 мільйонів гривень. Рівень використання становить в цілому по результатах на 1 січня 2026 року більше 80 відсотків. На жаль, Вінницька область та Миколаївська область мають менше 40 відсотків використання коштів відповідної субвенції. До капітальних субвенцій також належить, у 2025 та 2024 роках була субвенція на створення навчально-практичних центрів. У 2023 році така субвенція не була передбачена Законом про державний бюджет. У 2024 році було виділено відповідно 549 мільйонів гривень на реалізацію відповідного напрямку щодо створення навчально-практичних центрів, відібрано 88 закладів професійно-технічної освіти і створено 88 навчально-практичних центрів. Відсоток використання у 2024 році відповідної субвенції становив 95 відсотків. У 2025 році до реалізації субвенції також було крім закладів професійно-технічної освіти долучено заклади фахової передвищої освіти і обсяг субвенції становив 540 мільйонів гривень. Кількість

проектів залишилася майже на тому самому рівні. Комісією було відібрано 89 закладів освіти для модернізації відповідно і обсяг використаних коштів на 1 січня 2026 року становив понад 81 відсоток. Якщо дивитися по областях знову ж таки, на жаль, не в усіх областях використання коштів є на відповідному рівні. Харківська область відповідно – 21 відсоток. Київська, Черкаська та Чернівецька – 54, 51 та 61 відсоток. Щодо проблемних питань, які виникали в ході реалізації відповідної субвенції, знову ж таки жорсткі вимоги щодо вимог Ukraine Facility, щодо погодження товарів, підсанкційності відповідних постачальників, неможливість підтвердження учасниками закупівель, а також в подальшому відповідно виконавцями договорів походження відповідних товарів. І саме по цій субвенції відмічалися затримки з оплатами платежів, оскільки знаходяться в третій черзі на оплату. Якщо дивитися по областях, як я вже казав, найменший рівень використання у нас у Харківській області.

Також за рахунок коштів спеціального фонду в 2026 році передбачалася відповідна субвенція в обсязі 500 мільйонів гривень на облаштування STEM-лабораторій. Відповідно до рішення комісії і Міністерства освіти і науки були відібрані 108 закладів, в яких передбачалося облаштування відповідних STEM-лабораторій. І станом на 01.01.2026 року з 500 мільйонів гривень було використано 457 мільйонів або майже 93 відсотки від загального обсягу субвенції.

Серед областей, серед регіонів слід відмітити ті, у яких рівень використання відповідної субвенції менше 90 відсотків. Зокрема це Дніпропетровська, Запорізька, Миколаївська, Харківська та місто Київ. Рівень використання у них менше 90 відсотків, як я вже і казав. Тому в цілому, щоб підсумувати, треба відмітити, що кількість субвенцій щороку, які реалізовувалися через Міністерство освіти і науки, зростала: від 4-х у 2023 році до 11-и у 2025 році. І відповідно обсяг субвенції також зростав. У 2024 році обсяг субвенції в цілому був 90 мільярдів гривень, при цьому у 2025 році обсяг цих субвенцій становив 138 мільярдів гривень. Аналогічно зростали і обсяги використання коштів. Зокрема це чітко видно по укриттях та по інших субвенціях капітального характеру. Дякую, у мене все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Андрію, за ґрунтовну доповідь. Я думаю, що нам все одно потрібні будуть додаткові дані і ми пізніше їх запитаємо, коли вже

будуть остаточні підбиті підсумки, коли вже будуть фінальні дані з казначейства по тому, що було відкладено.

Перед тим, як передати слово народним депутатам, у мене є одне питання, але воно таке загальне і воно стосується... Зараз я говорю виключно про капітальні видатки. В 23-му році обсяг субвенції був всіх 2,5 мільярда, використано 82,9 відсотка, залишки повернуті в бюджет – 427 мільйонів. В 24-му році обсяг – 6,5 мільярда, рівень використання – 74,5, обсяг невикористаних, повернутих коштів – 1,66 мільярда. В 25-му році загальний обсяг капітальних субвенцій – 13,3 мільярда, використано 64,9 відсотка, залишки – 4,67 мільярда.

У мене питання. Я розумію, що збільшується обсяг субвенцій, але рівень використання коштів в 23-му році – 82,8 відсотка, в 24-му – 74,5, в 25-му – 64,9. Ми бачимо зниження, стабільне зниження відсотка з освоєння субвенції. З чим, на вашу думку, це пов'язано?

СТАШКІВ А.Б. Дякую за запитання. Ви також звернули увагу на те, що це може бути точно пов'язано зі збільшенням кількості різних видів субвенцій. Тому що 2023 рік – 82 відсотки – це були субвенції, які були пов'язані тільки з укриттями і автобусами. При цьому рівень використання субвенцій на автобуси залишався незмінним і становив більше 96 відсотків щороку. При цьому зменшення обсягу використання субвенції в 2025 році пов'язано в першу чергу з тим, що у нас з'явилася нова субвенція на протипожежний захист і, як я вже казав, рівень її використання – 39 відсотків.

Відповідно воно вплинуло на загальний відсоток використання субвенцій. Також нуль відсотків використання субвенцій – це було на облаштування військових ліцеїв. Кошти субвенцій не були розподілені в цілому, оскільки Міністерство освіти і науки не отримало відповідних пропозицій від Мінветеранів щодо проектів, які можуть бути реалізовані у 2025 році, відповідно кошти субвенцій не були використані. Знову ж таки це вплинуло на цей відсоток використання коштів субвенції.

Ну і в цілому, як я вже і говорив, у 2025 році у нас запрацювали нові правила використання субвенцій, це правила Ukraine Facility, які в цілому відобразилися на використанні коштів субвенцій, що створило додаткові перешкоди для місцевих

бюджетів під час їх реалізації. Це можна подивитися, наприклад, по субвенції на ті самі навчально-практичні центри, рівень використання субвенцій зменшився. І Ukraine Facility створює додаткові якби правила для походження товарів, не завжди ці товари наявні на ринку України, не завжди ці товари готові привезти постачальники. Договори часто розриваються через те, що постачальники не можуть забезпечити саме виконання правил Ukraine Facility. Тому це, на мою думку, основна причина чому ці відсотки виглядають менше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Андрію, зрозуміло. Але правила Ukraine Facility були відомі до початку бюджетного року і я впевнений, що можна було б проінформувати всіх перед подачею проєктів про правила Ukraine Facility. Я впевнений, що ви це зробили. Тому аргумент так собі. Але передбачаючи вашу відповідь про невикористану субвенцію в півтора мільярди, яка була виділена десь там ближче до кінця року і врешті-решт не виконана в березні, здається, я її відмінував. Але все одно стало менше, ніж було минулого року – 74,5 проти 72 майже відсотків. І це насправді викликає велике занепокоєння. Можливо, питання в плануванні попередньому? Якщо планується якась субвенція, вочевидь зрозуміло, на що вона буде використовуватися, ким вона буде використовуватися. Ну наприклад, там субвенція протипожежна. Вона ж була ... *(нерозбірливо)* з самого початку в одному обсязі. Тобто була в принципі зрозуміла плюс-мінус потреба, яка була і ... *(нерозбірливо)*. Врешті-решт ми маємо, ми бачимо використання 39,6 відсотка, щось пішло не так. І отут ми хочемо розібратися в причинах, що пішло не так. Так, я вже дуже хочу стабільно розібратися з двома субвенціями дуже детально: перша субвенція – це укриття, де в 23-му році відсоток використання був 73, в 24-му – 54, в 25-му – 68, здається; і субвенція з харчоблоками, яка стабільно має менше ніж дві третини використання з року в рік. І мені дуже хотілося б розібратися в чому причини, чому так відбувається, чому у нас подаються проєкти, які потім врешті-решт не добудовуються.

Шановні колеги народні депутати, чи є запитання до Міністерства освіти по субвенціях?

Да, Сергій Валерійович, будь ласка.

КОЛЕБОШИН С.В. Дякую. Питання таке. У 25-му році ми бачимо, що не використані 4,7 мільярда гривень приблизно, 4 668. Якою є доля цих коштів? Тобто вони повертаються в державний бюджет, вони там десь лишаються, вони будуть ще працювати, є надія, що вони будуть працювати на освіту в той чи інший спосіб чи це освіта може ці гроші забути, скажімо так? Якою є доля цих грошей?

СТАШКІВ А.Б. З невикористаних коштів, які ви озвучили, є частина коштів, які спрямовувалися у вигляді субвенції за рахунок залишків освітньої субвенції, які були по спеціальному фонду в Міністерстві освіти і науки. Ці кошти, зокрема, це те, що я говорив вже, понад 700 мільйонів гривень на придбання шкільних автобусів, також субвенції на дооблаштування харчоблоків, які не використані на кінець року, вони будуть перехідними, оскільки їхня природа це є не загальний фонд, а спеціальний фонд державного бюджету. При цьому кошти загального фонду державного бюджету, які спрямовувалися на капітальні видатки та які не були використані в 2025 році, повернулися до державного бюджету в кінці року.

КОЛЕБОШИН С.В. Але не в освіту, а просто до загального кошику?

СТАШКІВ А.Б. До загального фонду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. На цю суму зменшився дефіцит бюджету того року, ну формально.

КОЛЕБОШИН С.В. Ще питання. Хто адміністрував і як адмініструвалася субвенція на "протипожежку", мені здається, що 39,6 – це вирок фактично, тому що це не побудувати укриття. Там теж хотілося би 100 відсотків, але там є зрозумілі причини. Але 39,6.

І що можна прокоментувати з точки зору субвенції для військових, військово-морських, чому нуль? Взагалі не використано. Що це таке? Причому я бачу по таблиці, це два роки вже відбувається. В 2024 році, да, в 2024 році теж нуль стоїть. Чи ні? А, то інтегрально, да. То сума просто за два, точніше. Окей.

Що відбулося таке, що взагалі з півтора мільярди нуль використано? І що відбувається з "протипожежкою"?

СТАШКІВ А.Б. Дякую за запитання, Сергій Валерійович.

Субвенція "Протипожежний захист", я говорив про це, вона нова в системі освіти. В 2025 році вона з'явилася відповідно в обсязі 500 мільйонів гривень. Обсяг цієї субвенції передбачався тільки спочатку, коли вона проєктувалося, тільки для шкіл, які є учасниками цього експериментального проєкту щодо посилення безпеки освітнього середовища.

В цілому в Україні на початок 2025 року таких було 710 закладів освіти. І відповідно саме пропорційно до кількості цих закладів...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Не чути)*

СТАШКІВ А.Б. 710 закладів, які є учасниками експериментального проєкту щодо посилення безпеки освітнього середовища, так. Саме для цих закладів і передбачалося спрямування цієї субвенції. Субвенція розподілена була 21 лютого 2025 року і дорозподілена 21 травня 2025 року. Відповідно обласні військові адміністрації серед цих 710 закладів освіти повинні були обрати ті заклади освіти, в яких є необхідність саме протипожежного захисту.

Правилами використання субвенцій, порядком використання субвенцій було передбачено рівень співфінансування в обсязі 50 відсотків, що є дуже високим порівняно з іншими типами субвенцій. Але це було... .

ГОЛОВУЮЧИЙ. А вартість проєкту в середньому яка була?

СТАШКІВ А.Б. Вартість проєкту становила від 2 до 15 мільйонів гривень в залежності від типу робіт, які повинні зробити на кожному закладі і рівень співфінансування 50 відсотків. Очевидно, що не всі громади могли забезпечити цей рівень співфінансування, особливо прифронтові та прикордонні території. Тому було ініційовано внесення змін до порядку використання коштів і перше – це зменшено відповідно рівень співфінансування, а друге - це розширено також перелік і критерії до закладів освіти, тобто не тільки ті, які в експерименті. Проте ці зміни внесені були вже в жовтні 2025 року, що не дозволило відповідно їх реалізувати в повному обсязі і використати. Тому ми бачимо такі відсотки щодо їх використання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто тут головна проблема, ну давайте простою мовою, кривий порядок первісний, да? Рівень співфінансування 50 відсотків. Ну порядок, який громади не могли забезпечити.

СТАШКІВ А.Б. Тобто баг був закладений на рівні порядку. Це не те, що там недопрацювали регіони. Це те ж є там, звісно, по всіх субвенціях це є. Але тут порядок не спрацював, скажемо, так як треба.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто закладав 50 відсотків співфінансування? Ми ж по всіх інших субвенціях історично розуміємо, плюс-мінус, в залежності від суми, яку суму можуть дофінансовувати відносно безболісно засновники, да, або об'єднання територіальної громади? Як так сталось, що було (*нерозбірливо*) ... 50 відсотків?

СТАШКІВ А.Б. Рішення щодо 50 відсотків прийнято було за результатами відповідних нарад, в яких брали участь також і Міністерство внутрішніх справ, Міністерство фінансів України, і передбачено було саме 50 відсотків, тому що це майно практично комунальне і відповідальність за забезпечення протипожежного захисту лежить за засновниками закладів освіти. І тому було передбачено, що враховуючи, що це є свого роду допомога держави для засновників, і передбачено було 50 відсотків саме для співфінансування. І якщо вже про військові ліцеї, то треба нагадати, що відповідна субвенція з'явилась відповідно до Закону України "Про внесення змін до Закону "Про Державний бюджет", який був проголосований в серпні 2025 року, відповідно підписаний і вступив в дію у вересні 2025 року і передбачав для Міністерства освіти відповідну субвенцію в розмірі півтора мільярда гривень саме на ремонт військових та військово-спортивних ліцеїв, це загальний фонд державного бюджету, кошти субвенції неперехідні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А коли голосували, треба було відразу не голосувати, а так... .

СТАШКІВ А.Б. Так, було передбачено відповідно відбір військових ліцеїв, які мають бути облаштовані за кошти цієї субвенції. Це обласні, це комунальні заклади загальної середньої освіти військового та військово-спортивного спрямування. І відповідно так, у 2025 році ми не отримали жодного проекту, який можна

реалізувати саме за цим напрямком. Тому кошти субвенції не були передбачені у вигляді субвенції для місцевих бюджетів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можна ще останнє питання? В минулому році, я пам'ятаю, що коли ми говорили про відсоток використання в рамках субвенції НУШ того кошику, який іде на перепідготовку і підготовку вчителів, там були дуже сумні показники. Ви можете зацентувати ще раз нашу увагу, який відсоток саме от по цьому кошику? Тобто в рамках НУШ на вчителів, не на обладнання, а саме на вчителів. Що ми в цьому році маємо?

СТАШКІВ А.Б. Так, у 2025 році на підвищення кваліфікації вчителів в закладах загальної середньої освіти була передбачена по загальному фонду державного бюджету окрема субвенція, я говорив, розмір її становив 150 мільйонів гривень. Зі 150 мільйонів гривень на цей напрям використано було понад 98 мільйонів гривень...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дві третини.

СТАШКІВ А.Б. Так, дві третини від загального обсягу фінансування і від того обсягу, який був виділений.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У порівнянні з 2024, коли було на 100 мільйонів використано 67 мільйонів, тобто ті ж самі дві третини.

СТАШКІВ А.Б. Так само відсоток був 67 у 2024 році і 66 у 2025 році.

КОЛЕБОШИН С.В. Тобто ми не пофіксували баг цей.

СТАШКІВ А.Б. Насправді у 2025 році, враховуючи, що був такий низький рівень використання у 2024 році, була розроблена нова модель підвищення кваліфікації, проте вона не могла бути впроваджена у 2025 році і вона вже буде впроваджена у 2026 році. Якщо подивитися на закон про державний бюджет, 100 мільйонів гривень, які передбачалися на підвищення кваліфікації педагогічних працівників у 2026 році, будуть спрямовані не у вигляді субвенції, а у вигляді загальнодержавних видатків і будуть реалізовуватися через нову абсолютно

процедуру, коли фактично кожен вчитель зможе обирати собі суб'єкта підвищення кваліфікації, а йти тільки на підвищення кваліфікації в заклади післядипломної освіти. Саме через такі низькі відсотки використання у 2024 році протягом 2025 року ми поміняли модель, і вона вже запрацює у 2026 році.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ми це знаємо, але у мене питання наступне. У нас же ж плюс-мінус приблизно однакова кількість вчителів щороку проходить підвищення кваліфікації. Рівень засвоєння субвенцій на підвищення кваліфікацій у відсотках однаковий, він і там і там дві третини у 2024, 2025 роках, але різниця в сумі – 66 мільярдів проти майже 100 мільйонів. 66 і 100 при плюс-мінус рівномірній кількості. Чому змінилася в півтора рази сума?

СТАШКІВ А.Б. У першу чергу це залежить від формату навчання самих вчителів. 2024 рік, була більша частка вчителів, які проходять підвищення кваліфікації у дистанційному форматі. У 2025 році ця кількість збільшилася і відповідно зросла вартість відповідного окремого підвищення кваліфікації вчителів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Пані Надіє, у вас піднята рука.

КУЗЬМИЧОВА Н.Ю. Так. Я хотіла доповнити відповідь пана Андрія на питання, яке ви задали. Розширена категорія, цього року вперше були додані до підвищення кваліфікації асистенти вчителів і психологи. Раніше вони ніколи не проходили підвищення кваліфікацій за кошти субвенції.

І другий, точніше, третій компонент – це супервізія, вона запрацювала з 2025 року і за цей період додаткові 2 тисячі супервізантів так само впливають на загальний обсяг використаних коштів. Тому ми можемо говорити про збільшення генеральної сукупності, яка претендувала на використання коштів державної субвенції на підвищення кваліфікації.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Надія.

Шановні колеги народні депутати, чи ще є запитання до Міністерства освіти і науки?

КОЛЕБОШИН С.В. А є розуміння? Тобто ми бачимо, що насправді ми щороку, я вже про "капіталку", я вже не про вчителів. Ми щороку там... Тобто окей, ми в 2025 році, я маю на увазі, держава зараз інтегрально, більш відповідально підійшли, ніж в 2024-му. Бо раніше порядки були прийняті, бо постійно працювала оперативна комісія. Це я підтверджую як член декількох цих комісій. Але ми все одно бачимо, що все одно ми танцюємо навколо цих 60-70 відсотків.

Чи проводився якийсь аналіз, де системно закладено? Тобто зрозуміло, що трохи є там в регіонах, трохи є ще десь. Я виношу за дужки зараз цю, як на мене, дурну історію з півтора мільярдами, які було спочатку зрозуміло, що вони не будуть використані, і незрозумілою історією з "протипожежкою". А от саме по цих капітальних, які для нас є критичним, укриття, харчоблоки, що змінити концептуально, а не просто швидше працювати? Бо "швидше працювати" призвело до трохи кращого стану, але все одно незадовільного.

СТАШКІВ А.Б. Якщо аналізувати реалізацію цих субвенцій, великих інфраструктурних, то треба відмітити, що у нас є різні об'єкти і ці об'єкти дуже вартісні. Ми маємо, наприклад, субвенцію на "Нову українську школу", субвенція розподіляється для там 8 тисяч закладів освіти, які надають базову освіту. То субвенція, наприклад, на харчоблоки розподіляється на 79 проєктів всього. І якщо частина з цих проєктів з різних причин, суб'єктивних, об'єктних, не може бути реалізована, наприклад, не відбуваються тендерні закупівлі. У нас є, наприклад, Мукачево, в якому два проєкти, які ми відібрали минулого року, просто не були реалізовані через те, що не відбулися протягом цілого 2025 року торги, тобто в кінцевому результаті не були укладені договори. Вплинути на рішення, які приймають засновники після того, як вони відібрані, ці проєкти, міністерство та й в цілому уряд не має повноважень, тому що це повністю повноваження замовника цих робіт: проведення закупівель, визначення переможця, укладання з ним договору і так далі. Тому тут насправді ми можемо тільки постреагувати і при прийнятті наступних рішень дивитися на спроможність відповідних територіальних громад реалізовувати відповідно великі інфраструктурні проєкти. Якщо у попередніх періодах відповідні проєкти не були реалізовані з тих причин, що замовник не міг провести закупівлю, що в нього були якісь проблеми з укладанням

договорів, враховувати ці дані в наступних розподілах. Я думаю, що аналогічна ситуація і по укриттях, коли ми маємо невелику кількість проєктів відносно при цьому великий обсяг фінансування, і у випадку, якщо якийсь проєкт з різних причин не буде реалізований, він в цілому впливає на відсоток використання коштів.

КОЛЕБОШИН С.В. Я згодний з цим. І це треба враховувати, бо я знаю, що в багатьох регіонах, розуміючи, що до кінця року не будуть використані кошти чи то на укриття, чи то на харчоблоки, риторика така: все одно держава нікуди не подінеться, у нас є відсоток реалізації вже, все одно ви нікуди не подінетесь, ви нас дофінансуєте, тому ми нікуди бігти не будемо, ми будемо спокійно там, скільки засвоїли – стільки засвоїли. Так само ведуть себе дуже часто і обласні адміністрації, до яких приходить громада і каже: "Ну трохи не витягую по фінансуванню, додайте мені ще там 5 мільйонів, 7 мільйонів, щоб закрити це укриття чи там харчоблок". А вони кажуть: "Навіщо ми це будемо робити? Ми на інше витратимо. Все одно держава вас дофінансує, нікуди вони не подінуться". І у нас так само буде і в цьому році, бо ми поставили, що 60 відсотків якщо зроблено, ми обов'язково, причому позачергово дофінансовуємо. Тобто ми фактично стимулюємо недороблення до кінця року або дороблення хоча б до 60,01 відсотка. От з цим треба щось робити, бо це погана така штука, як на мене, концептуально погана.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Погоджуюся, Сергій Валерійович.

Шановні колеги народні депутати, чи є ще до Міністерства освіти і науки запитання в частині субвенцій?

ППА Н.Р. Так. Я би хотіла трохи більше почути про виконання субвенції по навчанню вчителів. Я пам'ятаю, що минулого року у нас виконання цієї субвенції було суттєво менше, цього року я бачу кількість, що зросла. Чи зросли у нас також...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Відсоток такий самий.

ППА Н.Р. Так? Такий самий? А, то мені здалося. Окей. Тоді перепрошую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сума більша.

ППА Н.Р. А, сума більша. Окей. Тобто хто у нас основні надавачі цих послуг? Далі, Інститут післядипломної освіти і з відомих мені – EdEra, хто є ще, чийми послугами користуються? Бо насправді я якраз дуже сумую з приводу того, що ми не використовуємо цю субвенцію. Бо мені здається, що дуже багато речей таких, як формувальне оцінювання і багато чого можна було уникнути, якщо би в державі у нас була установа, яка готувала би, як це робиться в Фінляндії, з якої ми багато що брали ідей "Нової української школи", і приїжджає на базу школи і навчає безпосередньо там – живими (*нерозбірливо*)... .

Бо хтось прекрасно прочитав формувальне оцінювання, його зрозумів, кафедрою сів і вирішив, що це означає. Крім того, що там є, до мене звертались, то я буду окремо звертатись, формувальне оцінювання коли використовують не НУШ, а використовують (як це?) другу цю систему, зараз згадую назву, направлену, там, де більше на знання, на вищий рівень знань. "Інтелект", так. І там є проблеми вже тоді з веденням оцінювання, бо в "Інтелекті" воно передбачає розробку програми (*нерозбірливо*) два компоненти, а формувальне оцінювання трьохкомпонентне. Це таке, що нам треба змінити, пофіксити. Це коротко.

А з загального, тобто насправді гроші у нас ніби є на навчання вчителів, але реально, хто приїде в школи, поговорить чи зніме навіть тут саму напругу? Дуже багато хто, насправді у вчителів у нас немає навику читати рекомендацій чи роз'яснень. І насправді, якщо би були люди, які можуть прийти і це навчити безпосередньо в школах, а не в онлайн... Чесно кажучи, інститут післядипломної освіти дуже часто робить це онлайн, робить це не фахово. Я бачила, хто їм розробляв презентацію. Ті, хто розробляв презентацію інституту післядипломної освіти, презентації фахово вони краще вчитують, деякі вчителі-методисти, ніж інститут післядипломної освіти. Це я говорю про одні з найкращих інститутів післядипломної освіти в Україні.

Що ми з цим плануємо робити? Бо як на мене, ключове щодо змісту й якості освіти – це саме вчителі, їхня підтримка і супровід. Ми ж прекрасно усвідомлюємо, що наші педагоги вчилися, коли основним було дисципліна, а не відповідальність,

коли була зовсім інша мотивація, а не тепер, коли приходять батьки і "качають" права. І вчитель на знає, що він має робити: чи з вчителями працювати чи з учнями?

Як ми насправді, маючи кошти, плануємо, ми педагогічну освіту давно проговорюємо, як не знаємо, що з нею робити звичайно що, але чи ми бачимо якісь можливості покращення використання субвенцій на навчання вчителів? І власне, що змінилось з попереднім роком? І чи є якісь плани на майбутнє? Дякую.

СТАШКІВ А.Б. Дякую, пані Наталіє. Не знаю, Надія була підключена. Мабуть уже немає. Дозвольте я тоді прокоментую. Ви все вірно відмітили, що у 2024-2025 роках підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів освіти здійснювалося через інститути післядипломної освіти. Тобто кошти спрямовувалися до обласних бюджетів, інститути відповідно були розпорядниками цих коштів і за кошти цієї субвенції силами своїми здійснювали відповідне підвищення кваліфікації за типовими програми підвищення кваліфікації, які були розроблені відповідно нашими державними установами. Очевидно, що це був дуже негнучкий механізм, тому що у певних регіонах дійсно є кращі заклади, відповідно пропонують більший вибір курсів, і там вчителі мали можливість обирати. В деяких регіонах це було трошки по-іншому і відповідно не настільки якісно відбувалося підвищення кваліфікації. Тому цього року відповідної субвенції взагалі немає. Вона буде передбачена у вигляді загальнодержавних видатків і розпорядником цих коштів буде Міністерство освіти і науки, яке буде спрямовувати ці кошти до суб'єктів підвищення кваліфікації, не тільки інститутів післядипломної освіти.

На даний момент ми маємо цілу платформу, вектор, на який кожен вчитель, який є в пілоті, цього року їх планується понад 100 тисяч вчителів, зможе зареєструватися, обрати свого суб'єкта підвищення кваліфікації, який буде відповідно попередньо акредитований Міністерством освіти і науки, пройти курси підвищення кваліфікації, і це будуть не тільки інститути післядипломної освіти. Тобто до цього переліку суб'єктів підвищення кваліфікації можуть бути також додані громадські організації, ті заклади вищої освіти, які можуть надавати відповідні послуги, і саме вчитель буде обирати того суб'єкта підвищення кваліфікації, курси якого він хоче прослухати.

Ми очікуємо, що відповідно вчителі будуть мати більше прав, можливості обрати свого суб'єкта підвищення кваліфікації, ті курси, які будуть пропонувані вчителями, будуть попередньо опрацьовані фахівцями Міністерства освіти і науки, а також установ, які забезпечують реалізацію державної політики в цій сфері, і відповідно якість самого навчання зросте і відповідно кількість вчителів, які проходять підвищення кваліфікації також буде збільшена.

ППА Н.Р. Я вам дякую. Я маю надію, що тут ринок спрацює, бо є також небезпека, як це стається в певних галузях, що не всі вчителі будуть обирати тих, хто найкраще вчить, а можуть обирати тих, в яких найлегше проходити. І тут треба знайти теж запобіжники і методи, бо про такі випадки ми теж неодноразово знаємо, як проходили систему атестації, систему сертифікації одні вчителі за інших і так далі. Тому, з одного боку, ринок це добре, маю надію, що з того ми будемо мати вплив і щось викристалізується. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Наталіє Романівно. Якщо більше немає запитань до Міністерства освіти і науки, шановні колеги, тоді я пропоную перейти до прийняття рішення. Я вам коротко, я не буду зачитувати, воно вам всім розіслано, так, я коротко хочу звернути увагу на декілька речей, які нам потрібно зробити.

Я думаю, що десь через місяць реалістично або в другій половині лютого ми проведемо ще одне засідання комітету, але вже більш детальне по цих субвенціях. Що нам до цього буде потрібно? І ми зробимо окремий запит на ці дані, це за 2023, 2024 і 2025 роки по субвенції на укриття. Ми реально запитаємо всі дані по кожному об'єкту, який з 2023 року був в планах на побудову, подавався на проект. Тобто дуже хочеться знати, наприклад, у 2023 році, там, грубо кажучи, було 250, наприклад, об'єктів, так, яка його доля, скільки державного фінансування в 2023 році, скільки місцевого, який результат на кінець року, чи дофінансовувався він пізніше і якщо так, то з яких джерел і коли був закінчений. І отак у нас з 2023-го почнеться от така табличка по кожному об'єкту, потім додасться 2024 і 2025, щоб ми для себе розуміли. І якщо в них змінювалася там, наприклад, вартість за проектно-кошторисною документацією або щось змінювалось через там невдалу експертизу, проектування і так далі, вам все одно запити такі приходять на зміну суми, так, чи на зміну умов. І ми теж хотіли б це бачити. Просто хочеться

проаналізувати насправді і зрозуміти, по-перше, в якому стані і чи всі ці об'єкти були добудовані. Якщо так, то за чий кошт і скільки вони врешті-решт коштували і так далі, і так далі? Можливо, ми зможемо разом проаналізувати і знайти якісь ватерні проблеми, які зможемо закласти і вирішити.

Я бачив вже новий порядок, який, я не знаю, чи ви затвердили вже новий порядок на укриття, але я бачив його в процесі і бачив, що туди додано те, про що ми говорили багато разів, що якщо є зміни не з вашої вини, а з вини проектувальників і так далі, якщо були невдалі зміни або невдале проектування, то деякі об'єкти будуть дофінансовуватись за кошти місцевого бюджету, що в принципі розумно, і я впевнений, що це підвищить виконавчу дисципліну, скажемо так, або дисципліну підрядників. Це теж важливий елемент.

Друга субвенція, яку точно треба розглянути, мені здається, це субвенція на харчоблоки. 60, там в середньому 65 відсотків по року це ну дуже мало. Тому що ми розуміємо, це ж субвенція, там грубо кажучи, яка з 20-го року і в тому чи іншому вигляд іде на харчоблоки, наскільки я пам'ятаю.

СТАШКІВ А.Б. Перша в 20-му році... .

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чи в 21-му?

СТАШКІВ А.Б. В 20-му році субвенція була, але це було тільки на придбання окремих елементів. Не комплексне рішення було.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Само собою, ми прекрасно це пам'ятаємо. Тобто вона еволюціонувала звісно в ту субвенцію, яка зараз існує, але вже два роки вона йде постійно. Там, до речі, тоді теж відсоток використання коштів був не найкращий, м'яко кажучи. Я не пам'ятаю, такий самий чи трошки більший, але все одно він був, м'яко кажучи, незадовільний. Тут треба теж подивитись по об'єктах і особливо всі ці об'єкти по двох субвенціях цікавлять в розрізі регіонів. Бо якщо у нас є системна проблема в деяких регіонах, то її треба вирішувати очевидно трошки інакше, не через Міністерство освіти, а через іншу вертикаль, але потрібно все одно на це звертати увагу, піднімати, у нас для цього є багато інструментів насправді, якими ми можемо користуватись, починаючи від нарад при Президенті, закінчувати

конгресом місцевих регіональних рад, де потрібно піднімати ці питання. Бо ми там часто як голови комітетів підключені і часто чуємо проблеми регіонів, а потім, коли ти намагаєшся як держава вирішити ці проблеми, виявляється, що проблема все ж таки не в державі, а, виявляється, проблема деяка у виконавчій дисципліні.

Тому на ці дві субвенції ми звернемо особливу увагу по кожному об'єкту. Ну і сподіваюся, що наступного року буде краще, як завжди. Але нагадаю, що минулого року, шановні колеги, при загальному відсотку використання субвенцій в 74,5 (якщо я правильно пам'ятаю) відсотка, ми визнали роботу Міністерства освіти і науки в цій частині, в частині роботи з субвенціями незадовільною. І тоді, коли ми говорили, треба підняти стенограму комітету, хто конкретно, чи перший заступник, чи міністр тоді казав, що наступного року, тобто 25-го, все буде інакше, все буде краще, все буде добре, на жаль, сталося інакше. Загальне фактично використання коштів стало меншим у відсотках, хоча субвенції в обсязі збільшилися.

І ми розуміємо, особливо зараз, після нещодавнього бюджетного процесу, ми чітко розуміємо, наскільки важко вибивати додаткові кошти, грубо кажучи, 4,67 мільярда гривень, які не використані, повертаються в державний бюджет, це та сума, яку ми героїчно додали до другого читання спільними зусиллями з Кабінетом Міністрів на зарплати вчителів. І ми за них боролися і таку само суму ми втратили на субвенціях у 2025 році, що насправді трагічно, і мені здається, що це проблема.

Шановні колеги народні депутати, я прошу всіх підключитися до нашого онлайн, ті, хто знаходиться онлайн. Шановні колеги, я ставлю на голосування проєкт рішення у тому вигляді, який вам розісланий, з урахуванням того, що було висловлено народними депутатами зараз під час засідання комітету.

Хто за, прошу проголосувати.

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

ГРИЩУК Р.П. Грищук. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Наталіє Романівно.

ППА Н.Р. Утрималася.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утрималась.

Хто ще утримався?

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Воронов – за. Утрималася тільки Наталія Романівна.

Хто проти? Немає.

Вісім до одного, рішення прийнято. Шановні колеги, дуже дякую.

Є пропозиція наступна. Через те, що ми зараз уже півтори години розглядали одне питання і почали пізніше через тривале засідання Верховної Ради сьогодні, є пропозиція наступна: пункти другий і третій перенести на наступне засідання комітету, яке, скоріше за все, відбудеться наступного тижня, а четвертий, п'ятий, шостий, сьомий і восьмий зараз швидко розглянути, бо вони більшою мірою технічні. Шановні колеги, немає заперечень?

Хто за таке рішення, прошу проголосувати.

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ГРИЩУК Р.П. Грищук. Теж підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

Хто утримався? Проти? Немає. Дякую, колеги. Рішення прийнято одноголосно.

Отже, переходимо одразу до четвертого пункту порядку денного: про проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення вивчення основ тактичної медицини (реєстраційний номер 9576), поданий народним депутатом України пані Іриною Никорак.

Шановні колеги, я одразу, якщо ви не заперечуєте, в обговоренні пункт четвертий і п'ятий об'єднаю, це два законопроекти, які у нас йшли окремо: про вивчення тактичної медицини і домедичної допомоги. Але всі ці норми вже були враховані у нами прийнятому законопроекті. Тому для того щоб між сесіями ми мали можливість списати ці два законопроекти, завтра ми це погоджуємо, є

пропозиція відхилити їх. Своє рішення переглянути, відхилити ці законопроекти, для того щоб ми могли під час голосування об'єднаної постанови у Верховній Раді списати їх з розгляду Верховної Ради.

Шановні колеги, якщо немає заперечень, то ставлю на голосування проєкт рішення комітету по пункту чотири законопроекту 9576. Висновок Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій від 13 жовтня 2025 року (протокол 135) до проекту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення вивчення основ тактичної медицини (реєстраційний номер 9576) вважати таким, що скасований.

Друге. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 2 частини першої статті 114 Закону України "Про Регламент Верховної Ради України" проєкт Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення вивчення основ тактичної медицини (реєстраційний номер 9576) за результатами його розгляду в першому читанні відхилити.

Доповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання визначити народного депутата України, голову підкомітету з питань освіти впродовж життя та позашкільної освіти і адаптації законодавства України до положень права Європейського Союзу Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій Грищука Романа Павловича.

Хто за, прошу проголосувати. Проти? Утримався?

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

ГРИЩУК Р.П. Грищук. Підтримую. І нагадаю, що у нас це все вже реалізовано в рамках предмету захисту країни.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Володимир Анатолійович.

Хто утримався? Проти? Немає. Рішення прийнято одноголосно.

І ставлю на голосування проєкт рішення по пункту 5, по законопроекту 11142. Висновок Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій від

17 червня 2024 року (протокол № 152) до проекту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення вивчення основ домедичної допомоги, реєстраційний номер 11142, вважати таким, що скасований.

Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 2 частини першої статті 114 Закону України "Про Регламент Верховної Ради України", проект Закону України, реєстраційний номер 11142, за результатами його розгляду в першому читанні відхилити.

Доповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання визначити народного депутата України, голову підкомітету з питань освіти упродовж життя та позашкільної освіти і адаптації законодавства України до положень права Європейського Союзу Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій Грищука Романа Павловича.

Хто - за, прошу проголосувати.

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко - за.

ГРИЩУК Р.П. Грищук - за.

ВОРОНОВ В.А. Воронов - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Володимире Анатолійовичу.

Хто утримався? Проти? Немає. Дякую, колеги. Рішення прийнято одногolosно.

Пункт 6 нашого порядку денного: про затвердження пропозицій Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій до проекту порядку денного п'ятнадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Шановні колеги, вам всі пропозиції надіслані. Дві додаткові, які ми щойно проголосували, вони є в цьому переліку. Тому чи є потреба обговорювати?

ППА Н.Р. В мене коротке є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Наталіє Романівно.

ППА Н.Р. Я просто хочу нагадати, бо у нас давно відкладаються ці питання, якими я найбільше опікуюсь і займаюся, і я би хотіла просити, щоб ми до них все-

таки вернулись. І це є, зараз, дві секунди, я просто хочу прочитати, на який вони вже є місяць закладені в нас. На лютий, якщо я не помиляюся, і на...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Може, це до наступного питання - про план роботи? Це затвердження пропозицій до порядку денного.

ПШПА Н.Р. Так, перепрошую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, шановні колеги, отже, якщо немає більше бажаючих обговорити це питання, ставлю на голосування проект рішення комітету, який вам всім розісланий.

Хто за, прошу проголосувати.

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

ГРИЩУК Р.П. Грищук – за. Підтримую.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Хто утримався? Проти? Немає.

Дякую, колеги, одноголосно прийнято рішення.

І передостанній пункт порядку денного: про затвердження Плану роботи Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій на період п'ятнадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Шановні колеги, план роботи був створений на основі, зокрема і ваших письмових пропозицій, всі вони увійшли до плану роботи. Деякі потім були узгоджені в оперативному режимі з кожним народним депутатом, там, де це мало потребу. Наталя Романівна хоче доповісти.

ПШПА Н.Р. Дякую. Я хочу, перше, що воно у нас було і в попередніх і зараз стоять на лютий контрольні питання про забезпечення функціонування державної мови в освітньому процесі. Ми маємо дослідження, розуміємо, що відбувається. Як на мене, нам дуже бракує, думаю, не так розбирати, що не так, ну тут нам перш за все Державна служба якості освіти, а знаходити способи впливати і мотивувати.

Зокрема є розроблена добре програма Міністерством культури і відповідно підтримує гуманітарний комітет. На неї не знаходиться ні часу, ні коштів.

Далі ми насправді розуміємо, і цей приклад зі школою в Києві, і він непоодинокий, на жаль, ну воно відбувається. Ми боремось не тільки за межами України і за повернення наших дітей, а за те, що слухають, споживають наші діти. Звичайно, що підлітковий час – це час протесту, але коли ми не створюємо їм контенту і не даємо альтернативи, а це вчителів пряма відповідальність, а ми знаємо, що діється в школах Києва, як витісняється українська мова з того, чому варто нею говорити і як. 22-й рік минув, а я тому прошу, щоб ми зайшли з позиції практик позитивних, в територіальних громадах це працює, де є створені, не знаю, курси навчальні, це вже, як на мене, недостатньо, як вони ведуться, але є гарні і онлайн-процеси, є створення мемів, є гарні приклади, коли на уроках так само слухають прекрасні мультфільми в початковій школі і старшій з хорошими українськими перекладами. Чому ми не можемо запросити людей з різних областей на це контрольне питання, щоб вони поділились найкращими практиками? Адже реалізовується дуже по-різному. А, може, ми запросимо той самий Київ, тих вчителів, які піднімають питання у київських школах, їх до нас на комітет, почуємо їх, що вони пропонують, як це змінити. Зайти з позитивної сторони, а не, ясно, ходити з диктофоном і слухати, хто що говорить і як говорить. Бо насправді ці люди є і нам треба їх підтримати, і як комітету сказати, що ми це робимо.

Тому я прошу поставити це питання. Я би хотіла почути інших членів комітету щодо цього. І чи можемо ми це нарешті реалізувати з цієї позиції?

Також відповідно законопроекти подані мною щодо українськомовного середовища – це вже наступне обговорення. Але я би просила, якщо ми не готові обговорювати ще їх через певні політичні питання, то про забезпечення функціонування державної мови в освітньому процесі мені здається, що ми цілком готові. І є прекрасні вчителі, які виграють у нас і в Освіторії, і в інших, які знають, як це робити і готові ділитися своїми вміннями з іншими. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, Наталія Романівна хоче почути думку колег. Що ви думаєте з цього приводу? Сергій Валерійович?

ППА Н.Р. Результат є, насправді підготовлено.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні. А як дані. Тут у мене теж таке питання. Просто думав, що хтось задасть, може.

ПШПА Н.Р. Контрольне запитання. Ділення контрольне, щоб ми бачили ситуацію насправді: де і яка область реалізовує, який департамент, яке управління територіальної громади, і оцими практиками щоби насправді можна було ділитися. Бо в межах навіть одної області департамент не приділяє зазвичай цьому уваги. І одні не знають про інші насправді добрі ініціативи, а вони працюють, вони є.

І відповідно коли той самий департамент заходи чи управління освіти певного великого міста ставить собі зустріч людей по цьому, обмінюються практиками, дещо діляться... А, можливо, з'явиться якась також або програма або люди, які готові навіть з одної школи їздити до інших. Тобто коли це міняється, цим людям треба дати підсилення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталія Романівна, а, може, я от дуже уважно чув, так, може, ми доручимо Міністерству освіти і науки разом з Державною службою якості освіти зробити велику нараду з цього приводу? Я просто не дуже розумію, чому на комітет це потрібно виносити, бо це точно не закінчиться законодавчою ініціативою жодною. Ми точно не зможемо оцінити роботу центрального органу виконавчої влади, яким ми опікуємося, який знаходиться у сфері нашого предмету відання.

ПШПА Н.Р. Ну от я би хотіла, щоб контрольне питання якраз хай тоді буде, Міністерство освіти, Державна служба якості освіти сказали б, які вони бачать стан справ у цьому питанні і як вони бачать заходи, щоб це змінити.

_____. Так можливо піти таким шляхом: дати доручення міністерству провести ці заходи, а потім як контрольне питання, за результатами проведення цих заходів заслухати...

ПШПА Н.Р. Заходи давно у всіх по звітах реалізуються, от в чому штука. Їх ніхто не аналізує - ефективність, якість, як вони відбуваються. Заходи, якщо почитати, у всіх всі прекрасно відбуваються. І тільки результативності чогось немає після них.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей. Я пропоную зараз взяти це до уваги, ми завершимо комітет, коротко проговорити про це, бо воно в нас у плані роботи стоїть, в принципі, в мене до самого контрольного питання питань немає, але от просто до механізму його реалізації... Але я думаю, що ми це можемо без запрошених гостей на комітет обговорити між собою. Якщо не заперечує Наталія Романівна, беремо вашу інформацію до відома, вона вже частково виконана, в плані роботи є.

ППА Н.Р. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, чи є ще в когось доповнення, зауваження до проекту рішення, який вам всім розісланий? Якщо ні, то по цьому питанню ставлю на голосування проєкт рішення, який у вас кожного є. Хто - за, прошу проголосувати. Затвердити план роботи. Дякую.

Володимир Анатолійович.

ВОРОНОВ В.А. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, хто утримався? Проти? Немає.

Дякую, шановні колеги.

Восьме: "Різне". Чи є у нас сьогодні "Різне"? Кожен день.

Дякую, колеги. Дякую вам всім за приділений час. Вибачте, що не дійшли до питань 2 і 3, але насправді це займе ще декілька годин. Тому з вашого дозволу ми перенесемо це, вони достатньо об'ємні, для 2-го нам взагалі потрібен Міністр освіти і науки. І 3-є теж займе певний час. Тому перепрошуємо за незручності, перенесемо на наступне засідання Комітету. Воно орієнтовно відбудеться у наступну середу. Одразу кажемо додатково: час повідомимо.

Дякую вам всім. Дякую за приділений час. І тихого, теплого і зі світлом закінчення дня. Дякую щиро. До побачення.

На цьому засідання Комітету вважається закритим.